

Notatka dotycząca:

Ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o zmianie niektórych ustaw określających warunki prowadzenia działalności innowacyjnej, Poz. 1933.

Wprowadzenie

Celem ustawy jest uruchomienie instrumentów, które przyczynią się do wzrostu innowacyjności polskiej gospodarki, a co za tym idzie do wzrostu gospodarczego. Ustawa stanowi element prac nad Białą księgą innowacyjności – całościowym przeglądem zagadnienia. Pierwsze wnioski zawarte są w niniejszym projekcie ustawy.

W strategii *Europa 2020*, unijnym planie wzrostu na okres od 2010 r. do 2020 r., jednym z trzech priorytetów strategii jest inteligentny wzrost gospodarczy. Polska zobowiązała się do zwiększenia nakładów na B+R do poziomu 1,7% PKB w 2020 r. W 2014 r. wydatki te wyniosły 0,94% PKB, z czego mniej niż połowę stanowiły wydatki sektora przedsiębiorstw.

Potrzeba wprowadzenia zmian wynika także z konieczności przestawienia schematów pomocowych ze strumieni dotacyjnych na szersze wsparcie w postaci ulg podatkowych. Wiąże się to ze zmianą w zakresie finansowania działań innowacyjnych, jaka nastąpi po 2020 r., po zakończeniu aktualnej perspektywy w ramach funduszy europejskich.

Ustawa wprowadza zmiany w szeregu w tym m.in. ustaw podatkowych. W przypadku tych ostatnich mają one na celu wprowadzenie instrumentów podatkowych, które wspierałyby prowadzenie działalności badawczo- rozwojowej (B+R) i są zmianami symetrycznymi – w obu ustawach zostały zaproponowane tożsame rozwiązania, zgodnie z dotychczas stosowaną metodą regulacji tych podatków. Zmiany w ustawie – Ordynacja podatkowa i w ustawie o zmianie niektórych ustaw w związku ze wspieraniem innowacyjności mają charakter dostosowujący.

Wybrane szczegółowe rozwiązania:

1. Zwiększenie kwot kosztów kwalifikowanych

Ustawa wprowadziła podwyższenie kwoty maksymalnego odliczenia wszystkich kosztów kwalifikowanych na działalność B+R od podstawy obliczenia podatku dla mikroprzedsiębiorców i MŚP do 50%. Natomiast pozostałe, duże firmy będą mogły odliczyć 50% wydatków osobowych i 30% pozostałych kosztów związanych z działalnością badawczo- rozwojową. Rozwiązania te mają zachęcić przedsiębiorców do inwestowania w działalność B+R oraz wykazywania nakładów ponoszonych na innowacje.

System odliczeń otrzymał status programu pomocy zwolnionego z obowiązku notyfikacji na podstawie rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu. Status ten oznacza, że beneficjenci systemu odliczeń mogą korzystać z nich, stosując jedynie prawo krajowe, tj. m.in. znowelizowane przepisy art. 26e uPIT oraz art. 18d uCIT. Konieczność bezpośredniego stosowania europejskiego prawa o pomocy publicznej oraz uzyskania zgody Komisji Europejskiej na jej udzielenie istnieje jedynie w sytuacji, gdy wartość ulgi wynikającej z odliczenia przekroczy kwoty, wynikające z odesłań, o których mowa we wprowadzonym art. 26e ust. 11 pkt 3 uPIT i art. 18d ust. 11 pkt 3 uCIT, tj. 40 mln euro dla badań podstawowych (lub gdy koszty badań podstawowych stanowią więcej niż połowę kosztów kwalifikowalnych), 20 mln euro dla badań przemysłowych (lub gdy koszty badań przemysłowych stanowią więcej niż połowę kosztów kwalifikowalnych) i 15 mln euro dla eksperymentalnych prac rozwojowych (lub gdy koszty eksperymentalnych prac rozwojowych stanowią więcej niż połowę kosztów kwalifikowalnych).

Co istotne, istnieje szansa na dalszy wzrost przedmiotowej ulgi w perspektywie najbliższego roku, zgodnie z cytatem z Wicepremiera Jarosława Gowina: „Obecnie ulga ta wynosi 50 proc., a wszystko wskazuje na to, że od 1 stycznia 2018 będzie to 100 proc., czyli każdą złotówkę zainwestowaną we współpracę z nauką, w badania i rozwój przedsiębiorca będzie mógł sobie odpisać od podatku”.

2. Wydłużenie okresu możliwości odliczenia kosztów na działalność B+R

Ustawa wydłuża z trzech do sześciu lat okres, w jakim można odliczyć koszty poniesione na działalność B+R.

3. Zniesienie opodatkowania aportu własności intelektualnej i przemysłowej

Dokonano zmiany klasyfikacji opodatkowania aportu własności intelektualnej i przemysłowej. Wymagało to zmiany uPIT i uCIT. Zmiany polegają na tym, że do przychodów nie zalicza się nominalnej wartości udziałów (akcji) w spółce kapitałowej objętych w zamian za wkład niepieniężny w postaci komercjalizowanej własności intelektualnej wniesiony przez podmiot komercjalizujący.

Dotychczas regulacje zakładały, że przychód w postaci udziałów objętych za wkład niepieniężny powstaje po upływie 5 lat. Ustawa uchyla ten przepis.

Jednocześnie uchylono przepis, w którym określone są zasady ustalania kosztów uzyskania przychodu z tytułu objęcia udziałów (akcji) w spółce kapitałowej w zamian za aport w postaci komercjalizowanej własności intelektualnej wniesiony przez podmiot komercjalizujący. Jako konsekwencję - skoro ustawa przewiduje, że w takiej sytuacji nie będzie ustalany przychód podlegający opodatkowaniu, to - nie będą również określane koszty uzyskania takiego przychodu.

4. Rozszerzenie listy kosztów kwalifikowanych o koszty uzyskania patentu

Obowiązująca aktualnie ustawa rozszerza listę kosztów uzyskania przychodów poniesionych na działalność badawczo- rozwojową, („koszty kwalifikowane”), o koszty uzyskania patentu na wynalazek, prawa ochronnego na wzór użytkowy, prawa z rejestracji wzoru przemysłowego, poniesione na:

- 1) przygotowanie dokumentacji zgłoszeniowej i dokonanie zgłoszenia do Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej lub odpowiedniego zagranicznego organu, łącznie z kosztami wymaganych tłumaczeń na język obcy;
- 2) prowadzenie postępowania przez Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej lub odpowiedni zagraniczny organ, poniesione od momentu zgłoszenia do tych organów, w szczególności opłaty urzędowe oraz koszty zastępstwa prawnego i procesowego;
- 3) odparcie zarzutów niespełnienia warunków wymaganych do uzyskania patentu, prawa ochronnego na wzór użytkowy lub prawa z rejestracji wzoru przemysłowego zarówno w postępowaniu zgłoszeniowym, jak i po jego zakończeniu, w szczególności koszty zastępstwa prawnego i procesowego, zarówno w Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej, jak i w odpowiednim zagranicznym organie;
- 4) wnoszenie opłat okresowych, opłat za odnowienie, wykonywania tłumaczeń oraz dokonywanie innych czynności koniecznych dla nadania lub utrzymania ważności patentu, prawa ochronnego na wzór użytkowy oraz prawa z rejestracji wzoru przemysłowego, w szczególności koszty walidacji patentów europejskich lub rejestracji jednolitego skutku.

Rozwiązanie to ma być zachętą do ponoszenia wydatków w tym zakresie.

Mając na względzie wymogi prawa europejskiego, propozycja ta skierowana została do mikroprzedsiębiorców i małych lub średnich przedsiębiorców.

Dotychczas kosztami kwalifikowanymi stanowiącymi KUP były:

- 1) koszty pracy pracowników zatrudnionych w celu realizacji działalności badawczo- rozwojowej;
- 2) nabycie materiałów i surowców bezpośrednio związanych z prowadzoną działalnością badawczo- rozwojową;
- 3) ekspertyzy, opinie, usługi doradcze i usługi równorzędne, a także nabycie wyników badań naukowych, świadczonych lub wykonywanych na podstawie umowy przez jednostkę naukową w rozumieniu ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki na potrzeby prowadzonej działalności badawczo- rozwojowej;
- 4) odpłatne korzystanie z aparatury naukowo- badawczej wykorzystywanej wyłącznie w prowadzonej działalności badawczo- rozwojowej.

5. Zwrot gotówkowy dla nowo powstających przedsiębiorstw (start-upów) prowadzących działalność B+R

W przypadku nowo powstałych przedsiębiorstw (start-up), które nie wykazują dochodów albo wykazują dochody za małe do pełnego skorzystania z ulgi wydatkowej, wprowadza się alternatywne (do rozliczania ulgi w okresie 6-letnim) rozwiązanie polegające na przyznawaniu zwrotu gotówkowego dla wydatków kwalifikowanych, które nie zostały objęte ulgą ze względu na brak dochodu do opodatkowania lub zbyt niski dochód, niewystarczający do wykorzystania przysługującej ulgi. Decyzja o wyborze tego rozwiązania pozostawałaby w gestii podatnika.

Rozwiązanie to jest skierowane wyłącznie do podatników rozpoczynających prowadzenie działalności – w roku rozpoczęcia działalności, a także w kolejnym roku podatkowym – jeżeli podatnik w tym drugim roku posiadałby status MŚP.

Podatnicy, którzy skorzystaliby z tego rozwiązania, wykazywaliby w zeznaniu składanym za dany rok podatkowy kwotę stanowiącą:

- w przypadku podatników podatku dochodowego od osób fizycznych, 18% różnicy między kwotą przysługującego odliczenia a kwotą odliczoną w zeznaniu podatkowym lub, jeżeli podatnik wybrał opodatkowanie według jednolitej 19% stawki podatku, 19% różnicy między kwotą przysługującego odliczenia a kwotą odliczoną w zeznaniu podatkowym,
- w przypadku podatników podatku dochodowego od osób prawnych, 19% różnicy między kwotą przysługującego odliczenia a kwotą odliczoną w zeznaniu podatkowym.

Jednocześnie wprowadza się rozwiązanie polegające na nałożeniu na podatnika obowiązku zwrotu kwoty pomocy, jeżeli przed upływem trzech lat podatkowych (okres trwałości), licząc od końca roku podatkowego, za który składane jest to zeznanie, zostanie on postawiony w stan upadłości lub likwidacji.

6. Zmiana w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa

Wprowadzono zmianę do art. 72 ustawy – Ordynacja podatkowa dotyczącego nadpłaty. Nowelizacja ma na celu rozszerzenie zakresu tego przepisu, tj. uznaniu na równi z nadpłatą kwoty stanowiącej różnicę określoną zgodnie z art. 26ea ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz zgodnie z art. 18da ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (tzw. zwrot gotówkowy).

7. Zmiany w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska

Zmiany w ustawie – Prawo ochrony środowiska polegają na wprowadzeniu możliwości objęcia finansowaniem (w ramach finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej) przedsięwzięć związanych z wdrażaniem i funkcjonowaniem systemu weryfikacji technologii środowiskowych (ETV).